

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก กลุ่มอำนวยการ โทรศัพท์ ๐ ๕๕๓๐ ๑๒๒๓

ที่ ศธ ๐๒๙๒/.....

วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

เรียน ศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก

ต้นเรื่อง

ตามคำสั่งสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก ที่ ๒๒/๒๕๖๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ ได้มอบหมายให้คณะกรรมการรับผิดชอบจัดทำข้อมูลตามตัวชี้วัดที่ ๑๐ ข้อ ๐๓๔ เรื่อง การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ นั้น

ข้อเท็จจริง

ด้วยคณะกรรมการผู้รับผิดชอบจัดทำข้อมูลตามตัวชี้วัดที่ ๑๐ ข้อ ๐๓๔ ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานและการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ เป็นที่เรียบร้อย

ทั้งนี้ เห็นควรดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงและรายงานผลการดำเนินงานตามมาตรการป้องกันการทุจริต ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖

ระเบียบ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง

คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๑๔๑๐/๒๕๖๐ เรื่อง มอบอำนาจให้ศึกษาธิการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐

ข้อเสนอเพื่อโปรดพิจารณา

โปรดพิจารณาดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงและรายงานผลการดำเนินงานตามมาตรการป้องกันการทุจริต ภายในระยะเวลาที่กำหนด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายอนิวัฒน์ คำวัง)

นักวิชาการเงินและบัญชีปฏิบัติการ

ความเห็น ผอ.กลุ่ม

ความเห็น รอง ศธจ.พิษณุโลก

คำสั่ง ศธจ.พิษณุโลก

- ลงนัด
- ทราบ
- เห็นชอบ
- มอบ/แจ้ง
- ลงนามแล้ว
- อนุมัติ/อนุญาต
- ดำเนินการตามเสนอ
- อื่นๆ.....

(นายภัทรวรรณ นลแก้วบรรวิษณีย์)
ศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การมีผลประโยชน์ทับซ้อน ถือเป็น การทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคล โดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรม ด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ สาธารณะขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลางและความเป็นธรรม จนส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของส่วนรวม และทำให้ผลประโยชน์หลักขององค์กร หน่วยงาน สถาบันและสังคมต้องสูญเสียไปโดยผลประโยชน์ที่สูญเสียไป อาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการและความเป็นธรรมในสังคม รวมถึงคุณค่าอื่น ๆ

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก ได้รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจนำไปสู่การทุจริตและผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict Of Interests : COI) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งจะเป็นการนำผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงไปดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการลดข้อผิดพลาด สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามระเบียบปฏิบัติของทางราชการ เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

การบริหารความเสี่ยงเป็นบทบาทสำคัญที่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก ตระหนักและให้ความสำคัญเป็นการลดความเสี่ยงและการป้องกันความผิดพลาดจากการดำเนินงานทั้งในระดับบุคคลและระดับองค์กร สร้างความมั่นใจในการบริหารงานและความเชื่อมั่นของประชาชน และผู้เกี่ยวข้องดังนั้นสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลกจึงได้จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงขึ้นเพื่อให้บุคลากรในสำนักงานได้นำไปใช้สู่การปฏิบัติ เป็นการลดและป้องกันความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจนำไปสู่การทุจริตและผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict Of Interests : COI) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	
ความเป็นมา	๑
ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict Of Interest)	๒
ความเสี่ยง (Risk)	๒
การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจนำไปสู่การทุจริตและผลประโยชน์ทับซ้อน	๕
ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก	๘
แผนจัดการความเสี่ยงป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน	๙

รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยง
เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจนำไปสู่การทุจริตและผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict Of Interests : COI)
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๑. ความเป็นมา

การทุจริตเป็นปัญหาที่ทำลายสังคมอย่างรุนแรงและฝังรากลึก เป็นปัญหาที่ สะท้อนวิกฤตการณ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของคนในสังคมมาเป็นเวลานานและฉุดรั้งความเจริญก้าวหน้า การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การทุจริตของประเทศไทยมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นเห็นได้จากดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perceptions Index : CP) ที่ผ่านมา ค่าคะแนนอยู่ในระดับต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ส่งผลถึงภาพลักษณ์และดัชนี ความเชื่อมั่นต่อต่างชาติที่มีต่อประเทศไทย และทำให้เกิดความเสียหายในวงกว้าง โดยส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ ระบบสังคม ระบบการเมืองการปกครองและการบริหารราชการเป็นอย่างมาก ด้วยสถานการณ์หรือการกระทำของบุคคลมีผลประโยชน์ส่วนตนเข้ามาเกี่ยวข้องจนส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจหรือ การปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง การกระทำดังกล่าวอาจเกิดขึ้นโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาหรือไม่เจตนาหรือบางเรื่องเป็นการปฏิบัติต่อกันมาจนไม่เห็นเป็นสิ่งผิด พฤติกรรมเหล่านี้เป็นการทำความผิดทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะ (ประโยชน์ของส่วนรวม) แต่กลับตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง การที่จะแก้ไขปัญหาการทุจริตได้อย่างยั่งยืนนั้นคนในสังคมต้องมีค่านิยมในการรักความดีและรู้สึกไม่ยอมรับพฤติกรรมทุจริตและการโกงทุกรูปแบบ ทั้งนี้ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อการแก้ปัญหาการทุจริตของประเทศ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เพื่อเป็นกรอบแนวปฏิบัติ ที่กำหนดให้หน่วยงานในภาครัฐมุ่งแก้ไขปัญหาการทุจริตโดยจะต้องประสานความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อร่วมกันพัฒนาปรับปรุงระบบการบริหารจัดการและพัฒนาคนควบคู่ไปพร้อม ๆ กัน ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ และการให้ความรู้คู่มือประมวลจริยธรรมเกี่ยวกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนแก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน

การมีผลประโยชน์ทับซ้อนถือเป็นการทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่งเพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคลโดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่สาธารณะขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลางและความเป็นธรรม จนส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะของส่วนรวมและทำให้ผลประโยชน์หลักขององค์กร หน่วยงาน สถาบันและสังคมต้องสูญเสียไปโดยผลประโยชน์ที่สูญเสียไปอาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการและความเป็นธรรมในสังคม รวมถึงคุณค่าอื่น ๆ ตลอดจนโอกาสในอนาคตตั้งแต่ระดับองค์กรจนถึงระดับสังคม

ผลประโยชน์ทับซ้อนหรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict Of Interests :COI) เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐ ในปัจจุบันเป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริต ประพฤติมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อปลูกจิตสำนึกและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตสร้างทัศนคติใหม่ปลูกจิตสำนึกของบุคลากรร่วมต้านภัยการทุจริต ควบคู่กับการเปลี่ยนแปลงค่านิยมไปในทิศทางที่ไม่เอื้อหรือสนับสนุนการทุจริตคอร์รัปชั่น ตลอดจนค่านิยมอื่น ๆ ที่ถูกต้อง ป้องกันการทุจริตในการปฏิบัติราชการสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก จึงกำหนดมาตรการสำคัญในการป้องกันการทุจริตการบริหารงานที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ การแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของ เจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อย นำความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนมากำหนดเป็นมาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก

๒. ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict Of Interest)

ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict Of Interests : COI) หมายถึง สภาวะการณ์ สถานการณ์หรือข้อเท็จจริงที่บุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องใช้ดุลยพินิจปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามอำนาจหน้าที่เพื่อส่วนรวม เพื่อหน่วยงาน หรือเพื่อองค์กร แต่ตนเองมีผลประโยชน์ส่วนตนเกี่ยวข้องอยู่ในเรื่องนั้น ๆ สภาวะการณ์ สถานการณ์ หรือข้อเท็จจริงอันเป็นการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมนี้เป็นเหตุหรืออาจเป็นเหตุทำให้บุคคลดังกล่าวไม่สามารถใช้ดุลยพินิจ ปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้อย่างเป็นกลาง ตรงไปตรงมา เพื่อรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมหน่วยงาน หรือองค์กรได้เต็มที่หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าบุคคลนั้นจะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องมากกว่าประโยชน์ของส่วนรวม

๓. ความเสี่ยง (Risk)

๓.๑ ความเสี่ยง คือ โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเสียเปล่าหรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ หรือการกระทำใดที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคตและมีผลกระทบหรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านยุทธศาสตร์การปฏิบัติงาน การเงินและการบริหาร

๓.๒ ประเภทของความเสี่ยง แบ่งเป็น ๔ ประเภท ได้แก่

๑) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนการดำเนินงานและการนำแผนดังกล่าวไปปฏิบัติอย่างไม่เหมาะสม นอกจากนี้ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ยังรวมถึงการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในอันส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดกลยุทธ์ หรือการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลัก เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานขององค์กร

๒) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Operational Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของแต่ละกระบวนการ หรือกิจกรรมภายในองค์กร รวมทั้งความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับบริหารจัดการข้อมูลด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ และข้อมูลความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งความเสี่ยงด้านปฏิบัติการจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของกระบวนการทำงาน และการบรรลุวัตถุประสงค์หลักขององค์กรในภาพรวม

๓) ความเสี่ยงด้านการเงินและการรายงาน (Financial & Reporting Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทางการเงินโดยอาจเป็นความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายใน เช่น

การบริหารจัดการด้านสภาพคล่อง ด้านเครดิต ด้านเงินลงทุนหรือจากปัจจัยภายนอก เช่น การเปลี่ยนแปลงของ อัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน หรือความเสี่ยงที่คู่สัญญาไม่สามารถปฏิบัติตามภาระผูกพันที่ตกลงไว้ อันส่งผล กระทบต่อการดำรงอยู่ รวมถึงส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร

๔) ความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง (Compliance Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง กับการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานกำกับดูแล เช่น คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์ เป็นต้น รวมทั้งความเสี่ยงที่เกี่ยวกับกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของ กลุ่มตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งเมื่อมีความเสี่ยงด้านนี้เกิดขึ้น จะส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและภาพลักษณ์ขององค์กร โดยรวม

๓.๓ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง กระบวนการระบุความเสี่ยง การวิเคราะห์ ความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยง โดยการประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

๑) โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง

๒) ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิด เหตุการณ์ความเสี่ยง

๓) ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากประเมินโอกาส และผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแบ่งเป็น ๕ ระดับ คือ สูงมาก สูง ปานกลาง น้อย และน้อยมาก

๓.๔ การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการให้ โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงหรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ใน ระดับที่องค์กรยอมรับได้ ซึ่งการจัดการความเสี่ยงมีหลายวิธี ดังนี้

๑) การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) เป็นการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น เนื่องจากไม่คุ้มค่า ในการจัดการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยง

๒) การลด/การควบคุมความเสี่ยง (Risk Reduction) เป็นการปรับปรุงระบบการทำงานหรือ การออกแบบวิธีการทำงานใหม่เพื่อลดโอกาสที่จะเกิด หรือลดผลกระทบให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

๓) การกระจายความเสี่ยง หรือการโอนความเสี่ยง (Risk Sharing) เป็นการกระจายหรือถ่ายโอน ความเสี่ยงให้ผู้อื่นช่วยแบ่งความรับผิดชอบไป

๔) เลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) เป็นการจัดการความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงมากและ หน่วยงานไม่อาจยอมรับได้ จึงต้องตัดสินใจยกเลิกโครงการ/กิจกรรมนั้น

๓.๕ สาเหตุของความเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๒ ปัจจัย คือ

๑) ปัจจัยภายใน เช่น นโยบายของผู้บริหาร ความซื่อสัตย์ จริยธรรม คุณภาพของบุคลากรและ การเปลี่ยนแปลงระบบงานความเชื่อถือได้ของระบบสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและเจ้าหน้าที่บ่อยครั้ง การควบคุมกำกับดูแลไม่ทั่วถึง และการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับของหน่วยงาน

๒) ปัจจัยภายนอก เช่น กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ การเปลี่ยนแปลงทาง เทคโนโลยีหรือ สภาพการแข่งขัน สภาวะแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง

๓.๖ การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหาย จากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ อันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยังมีสถานการณ์หรือสภาวะการณ์ของการขัดกัน ของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมมากเท่าใดโอกาสดังกล่าวก็ทำให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก ได้นำเอาความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ มาดำเนินการวิเคราะห์ตามกรอบมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) และตามบริบทความวิเคราะห์ ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน และสามารถกำหนดมาตรการแนวทางการป้องกัน ยับยั้งการทุจริตหรือ ปิดโอกาสการทุจริต และเพื่อกำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการ ทุจริตประพตติมิชอบ การกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญ

๓.๗ การวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ในการปฏิบัติราชการและผลประโยชน์ทับซ้อน โดยการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยเสี่ยงที่อาจเป็นเหตุ

- ๑) การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของข้าราชการเป็นไปในลักษณะที่ขาดหรือมีความรับผิดชอบไม่เพียงพอ
- ๒) การปฏิบัติหน้าที่ไปในทางที่ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือในความมีคุณธรรมจริยธรรม
- ๓) การปฏิบัติหน้าที่โดยการขาดการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนและการยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล
- ๔) การดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

๓.๘ การพิจารณากระบวนการที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริตหรือที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

- ๑) กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้เงิน และมีช่องทางที่จะทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง
- ๒) กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม
- ๓) กระบวนการที่มีช่องทางเรียกร้องหรือรับผลประโยชน์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้องโดยมีกระบวนการที่เข้าข่ายมีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริตหรือที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
 - การรับ-จ่ายเงิน
 - การบันทึกบัญชีรับ-จ่าย/การจัดทำบัญชีทางการเงิน
 - การจัดซื้อจัดจ้างและการจ้างบริการ
 - การกำหนดคุณลักษณะวัสดุครุภัณฑ์ การกำหนดคุณสมบัติผู้ที่จะเข้าประมูลหรือขายสินค้า
 - การตรวจรับวัสดุครุภัณฑ์
 - การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง
 - การคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการ

๔) ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากไม่มีการป้องกันที่เหมาะสม

- สูญเสียงบประมาณ
- เปิดช่องทางให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่ กระทำผิดในทางมิชอบด้วยหน้าที่
- เสียชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของหน่วยงาน

๓.๙ แนวทางการป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

- ๑) การเสริมสร้างจิตสำนึกให้ข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด พิษณุโลก และการป้องกันการทุจริตทุกรูปแบบให้กับบุคลากรและเจ้าหน้าที่
- ๒) การป้องกันเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยต่อหน่วยงาน

๔. การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจนำไปสู่การทุจริตและผลประโยชน์ทับซ้อน

๔.๑ การดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในองค์กร

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก ได้แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ เพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงาน เพื่อรวบรวมข้อมูล สรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนและได้กำหนดความเสี่ยงที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนจำนวน ๔ ประเด็นหลัก ดังนี้

๑. การใช้วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สาธารณูปโภคของทางราชการในเรื่องส่วนตัว
๒. การกำกับติดตาม และตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง
๓. การเบิกจ่ายงบประมาณโครงการ
๔. การเบิกจ่ายค่าเดินทางและค่าเบี้ยเลี้ยงในการเดินทางไปราชการ

เมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้ว จึงนำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบ ของความเสี่ยงต่อกิจกรรม หรือภารกิจของหน่วยงานว่า ก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงในระดับใดในตารางความเสี่ยง ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่ามีความเสี่ยงใดเป็นความเสี่ยงสูงสุดที่ต้องบริหารจัดการก่อน

ลำดับ	ปัจจัยความเสี่ยงในการเกิดทุจริต	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	ลำดับความเสี่ยง
๑	การใช้วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สาธารณูปโภค ของทางราชการ ในเรื่องส่วนตัว	๔	๒	๘	๓
๒	การกำกับติดตาม และตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง	๓	๓	๙	๒
๓	การเบิกจ่ายงบประมาณโครงการ	๓	๔	๑๒	๑
๔	การเบิกจ่ายค่าเดินทางและค่าเบี้ยเลี้ยงในการเดินทางไปราชการ	๒	๓	๖	๔

๔.๒ การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest) เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง และดำเนินการวิเคราะห์ และจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของ ผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนา ที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นครั้ง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) เชิงคุณภาพ ที่ส่งผลกระทบด้านการดำเนินงาน (บุคลากร)

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรง
๔	สูง	ถูกลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง
๓	ปานกลาง	สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ไม่เหมาะสม
๒	น้อย	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๑	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานนาน ๆ ครั้ง

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณา จากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส × ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓ คะแนน

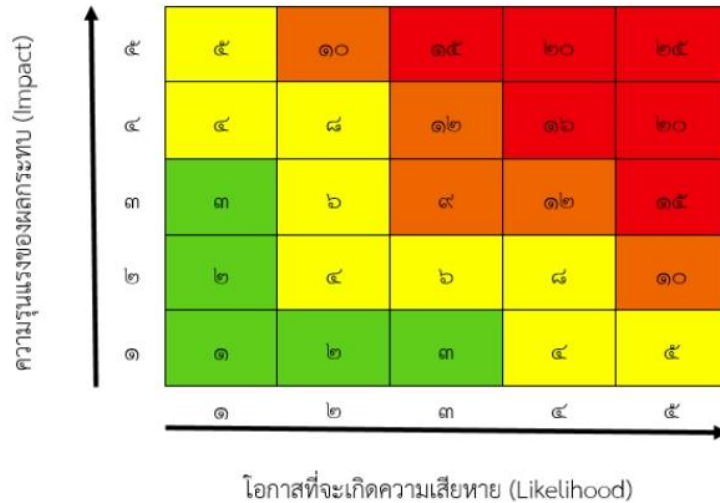
ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary)

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ} \\ (\text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงผลสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕-๒๕ คะแนน	มีมาตรการลด และประเมินซ้ำ หรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	๙-๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๔-๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑-๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

**ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน
ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก**

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง
การเบิกจ่ายงบประมาณโครงการ	๑ = ๑๒ คะแนน เสี่ยงสูง
การกำกับติดตาม และตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง	๒ = ๙ คะแนน เสี่ยงปานกลาง
การใช้วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สาธารณูปโภค ของทางราชการ ในเรื่องส่วนตัว	๓ = ๘ คะแนน เสี่ยงปานกลาง
การเบิกจ่ายค่าเดินทางและค่าเบี้ยเลี้ยงในการเดินทางไป ราชการ	๔ = ๖ คะแนน เสี่ยงปานกลาง

จากตารางวิเคราะห์ความเสี่ยง สามารถจำแนกระดับความเสี่ยงออกเป็น ๒ ระดับ คือ สูง และ ปานกลาง โดยสามารถสรุปข้อมูลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ มีดังนี้

ระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	ปัจจัยเสี่ยง
 เสี่ยงสูงมาก	-	-
 เสี่ยงสูง	มีมาตรการลดความเสี่ยง	การเบิกจ่ายงบประมาณโครงการ
 เสี่ยงปานกลาง	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการ การควบคุมความเสี่ยง	- การกำกับติดตาม และตรวจสอบ การจัดซื้อจัดจ้าง - การใช้วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สาธารณูปโภคของทางราชการใน เรื่องส่วนตัว - การเบิกจ่ายค่าเดินทางและค่า เบี้ยเลี้ยงในการเดินทางไปราชการ
 เสี่ยงต่ำ	-	-

แผนจัดการความเสี่ยงป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

ความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	แนวทางการจัดการความเสี่ยง
๑. การเบิกจ่ายงบประมาณโครงการ	๓	๔	สูง	<p>๑. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเบิกจ่ายเงินงบประมาณของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก</p> <p>๒. กำหนดให้มีการกำกับติดตาม โครงการทุกโครงการ</p> <p>๓. กำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานโครงการทุกโครงการ</p> <p>๔. ให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักแก่เจ้าหน้าที่พร้อมกำกับ เกี่ยวกับการใช้ระเบียบและโทษจากการทุจริต ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักเกณฑ์ ระเบียบ แนวทางการใช้จ่ายในการจัดโครงการและประชุม</p> <p>๕. มอบความรู้ ปลุกจิตสำนึก กระตุ้นให้มีความอายต่อการทุจริตและสร้างค่านิยมสุจริตแก่บุคลากรในหน่วยงาน</p> <p>๖. กำหนดกลไกการตรวจสอบการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด</p>
๒. การกำกับติดตามและตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง	๓	๔	ปานกลาง	<p>๑. กำหนดระบบการตรวจสอบที่เข้มแข็ง โดยเน้นสร้างความโปร่งใสที่ให้บุคลากรมีส่วนร่วม</p> <p>๒. สร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักแก่บุคลากรเรื่องกฎ ระเบียบ และโทษจากการทุจริตทั้งทางวินัย ทางอาญาและทางละเมิด</p> <p>๓. จัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจ ระเบียบ และแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง รวมทั้งปลุกจิตสำนึกให้กับบุคลากรที่รับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้าง และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๔. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และบุคลากร ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดซื้อจัดจ้าง อย่างเคร่งครัด</p>

ความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	แนวทางการจัดการความเสี่ยง
				<p>๕. ควบคุม กำกับ ดูแลให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการจัดซื้อจัดจ้าง จัดทำรายงานสรุปการจัดซื้อจัดจ้างรายไตรมาสและเสนอให้หัวหน้าส่วนราชการรับทราบทุกครั้ง</p> <p>๖. มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการจัดซื้อจัดจ้าง ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก</p> <p>๗. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการและบุคลากร ให้ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง อย่างเคร่งครัด</p>
<p>๓. การใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สาธารณูปโภค ของทางราชการ ในเรื่องส่วนตัว</p>	๔	๒	ปานกลาง	<p>๑. ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ถึงผลประโยชน์ทับซ้อน การแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลกอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่เต็มกำลังความสามารถ ไม่มีการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่และประพฤติมิชอบ</p> <p>๒. ควบคุม กำกับ ดูแล ให้ข้าราชการ และบุคลากร ให้ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับให้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของของข้าราชการ</p> <p>๓. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และการดำเนินการที่เป็นผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติงาน</p>

ความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	แนวทางการจัดการความเสี่ยง
๔. การเบิกจ่าย ค่าเดินทางและ ค่าเบี้ยเลี้ยงใน การเดินทางไป ราชการ	๒	๑	ปานกลาง	<p>๑. ให้กลุ่มอำนวยการจัดทำแบบฟอร์มการเบิกค่าเดินทางไปราชการ โดยใช้แบบฟอร์มตามที่กระทรวงการคลังกำหนด เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรในการเบิกเงิน</p> <p>๒. ตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำคู่มือการเบิกจ่ายเงินและจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรในการเบิกจ่ายเงินที่ถูกต้องตามระเบียบ</p> <p>๓. งานการเงินและบัญชี กลุ่มอำนวยการให้คำปรึกษาก่อนการขอเบิกจ่ายเงินค่าเดินทางไปราชการทุกครั้ง</p>